

Täysistunto

Torstai 22.10.2020 klo 16.00—18.45

2.1. Suullinen kysymys Pariisissa tapahtuneen terroriteon tuomitsemisesta (Leena Meri ps)

Suullinen kysymys SKT 136/2020 vp

Suullinen kyselytunti

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Edustaja Meri, olkaa hyvä.

Keskustelu

16.01 **Leena Meri ps:** Arvoisa puhemies! Jälleen kerran se tapahtui, tällä kertaa Pariisissa. Islamisti murhasi erityisen raa'alla tavalla viattoman ihmisen keskelle katua. Kohteena oli koulun opettaja, joka oli puhunut koulussa sananvapaudesta. Julkisuudessa olleiden tietojen mukaan opettaja murhattiin, koska hän esitti pilakuvia muslimien pyhästä miehestä, Muhammedista.

Tapauksesta on kerrottu laajasti mediassa. Näin kuuluu tehdäkin. Mutta eräs seikka on kiinnittänyt huomioni: hallituksen riveistä ei ole kuulunut julkista teon tuomitsemista, vaikka ranskalaiset itse kokevat tämän olevan terroristi-isku Ranskan keskeisiä arvoja, kuten sananvapautta, kohtaan. Arvoisa hallitus, miksi ette ole tuominneet terroristi-iskua julkisuudessa? Oletteko turtuneet tai jopa hyväksyneet ääri-islamilaisten toiminnan osana nykymenoa? [Vasemmalta: Ohhoh, nyt meni paksuksi!]

16.02 **Ulkoministeri Pekka Haavisto** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On aivan selvää, että hallitus tuomitsee tällaisen raa'an terroriteon mitä jyrkimmin sanoin. Olemme tietysti olleet myöskin yhteydessä Ranskan viranomaisiin ja tuemme kaikin tavoin sitä selvitystyötä, jota ranskalaisilla on tässä työssä selvittää, minkälainen mahdollinen verkosto tai useampia toimijoita tällaisen iskun takana on ollut. Tämähän on selvästi isku rauhanomaisia kansalaisia vastaan ja, kuten kysyjä sanoo, sananvapautta vastaan, niitä demokraattisia oikeusperiaatteita vastaan, joihin me kaikki uskomme. Tiedän, että yhteistyö ranskalaisten viranomaisten kanssa tämän asian selvittämisessä tulee toimimaan moitteettomasti ja hyvin.

Tuomitsemme tämän teon erittäin jyrkästi.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Pyydän nyt niitä edustajia, jotka haluavat esittää lisäkysymyksiä, ilmoittautumaan painamalla V-painiketta ja nousemalla seisomaan, siis omalta paikaltaan painamalla.

16.03 **Leena Meri ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hyvä, että otimme tämän asian esille. Nyt saitte julkisesti esittää pahoittelunne, nimittäin kansa ei tiennyt tätä, että olette pahoitelleet.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 136/2020 vp

Black Lives Matter -liikettä on tuettu hallituksen riveistä melko kritiikittä, vaikka liikkeen mellakat ovat monesti melkoista hulinoitua, kuten tiedämme. Lisäksi olette vähintään hiljaisesti hyväksyneet Elokapinan toiminnan.

Kun ajattelee tuota, ettei julkisesti oltu paheksuttu tätä valtavan raakaa terrorismimurhaa, niin tulee mieleen, että hallitus tuomitsee vain tietyn suunnan toimintaa julkisesti, sellaista, joka ei suututa ääri-islamia.

Suojelupoliisi totesi al-Holin leiriltä tulleiden naisten aiheuttavan turvallisuusuhan Suomessa ja jatkavan terroristista toimintaa. Aiotteko te karkottaa Suomesta islamilaiset ääriajattelijat, kuten Ranska? Ja miten turvaatte, ettei Suomessa tällaista tapahdu ja että sananvapaus toimii?

16.04 Sisäministeri Maria Ohisalo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitokset tärkeästä kysymyksestä. On aivan selvää, että terrorismin torjunta on kaikkien meidän yhteinen tehtävämme, ja hallitus tekee tässäkin jo paljon. Meillä on muun muassa lainsäädäntösuunnitelmissa uusi lakihanke poliisin virka-avusta Puolustusvoimille, joka tulisi torjumaan terroristitekoja. Oikeusministeriössä on valmisteilla terrorismilainsäädännön päivityksiä, jotka vastaavat paremmin muuttuvan maailman tarpeisiin. Hallitus on panostanut rahallisesti erilaisiin exit-ohjelmiin, joita toteutetaan viranomaisten ja järjestöjen yhteistyössä. Pyritään siihen, että radikalisaatiota ehkäistään kaikissa sen muodoissa ja hyvin aikaisessa vaiheessa saadaan kiinni niitä vaikeita tapauksia, ehkä, sanotaan, huolta aiheuttavia henkilöitä, kuten poliisi näistä puhuu. Eli ennaltaehkäisevällä toiminnalla, syrjäytymisen ehkäisytöillä, kaikella tällä, panostamme siihen, että ihmisten ei tarvitsisi turvautua tällaisiin järkyttäviin toimintoihin.

16.05 Jussi Halla-aho ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Islamististen iskujen takana on yleensä yksin toimivia henkilöitä, jotka ovat saaneet innoitusta sosiaalisesta mediasta tai paikallisesta moskeijasta. Keskustelu pyörii usein järjestöjen ja verkostojen, kuten Isisin, ympärillä, mutta tämä on varsinaisen ongelman välttelyä. Monet tutkimukset osoittavat, että islamistinen ajattelu on valtavirtaa monissa eurooppalaisissa muslimiyhteisöissä. Takapajuinen islam luo pohjaa niin terrorismille, kunniaväkivallalle kuin muillekin lieveilmiöille. Islamismi ei ole yksilötason mielenterveysongelma, se on väkivaltainen maailmankatsomus, joka leviää Euroopassa maahanmuuton myötä ja moskeijoissa ja koraanikouluissa tapahtuvan myrkyntyksen avulla. Haluaisin kysyä: miten hallitus aikoo puuttua näihin juurisyihin?

16.06 Ulkoministeri Pekka Haavisto (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Halla-aho varmasti hyvin tuntee sen, että myöskin islamilaisessa maailmassa käydään erittäin vahvaa, voisi sanoa, teologista tai opillista keskustelua siitä, mikä on islamin luonne, ja on hyvin monia islamilaisia uskonoppineita, jotka tuomitsevat mitä jyrkimmin sanoin kaiken tällaisen väkivallan ja kaikki tällaiset terroriteot — näinhän on tapahtunut myöskin Ranskassa. On hyvin tärkeää huomata, että tämä keskustelu käydään myöskin tämän uskontoryhmän sisällä, ja on tärkeää tukea kaikkia niitä äänenpainoja, jotka puhuvat maltillisen ja suvaitsevaisen islamin puolesta, ja sitä maailmassa myöskin esiintyy hyvin vahvasti. On erittäin tärkeää, että tämä otetaan tässä keskustelussa huomioon.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 136/2020 vp

16.07 Riikka Purra ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Islamismi vaikuttaa yhteiskuntiimme monella muullakin tavalla kuin katkomalla kauloja — ei vain Ranskassa vaan kaikkialla siellä, missä muslimien erityisvaatimukset leviävät ja niille annetaan periksi. Ranskan tapauksessa islamismia on myös opettajan maalittaminen ja häiriköinti sekä sananvapauden rajoittamiseen kohdistuvat vaatimukset jo ennen tätä väkivallantekoa.

Ongelma ei ole tuntematon Suomessakaan. Hyvin usein saamme kuulla, että ongelmiin ei ole uskallettu puuttua, koska se saattaa loukata tai puuttujaa saatettaisiin syyttää rasis-tiksi tai islamofobikoksi. Kuvaavaa oli, että eilen kun Ranskassa vietettiin muistojuhlaa murhatun opettajan kunniaksi, sisäministerimme oli huolissaan sananvastausta, maahanmuuttoon liittyvästä vihapuheesta ja siitä, miten kielteisen turvapaikkapäätöksen saaneet saisivat jäädä helpommin maahan. Kysyn ministeriltä: pitäisikö näistä ongelmista teidän mielestänne puhua kauniimmin?

16.08 Sisäministeri Maria Ohisalo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallitusohjelmassa nämä viisi puoluetta ovat yhdessä sitoutuneet siihen, että tarkastellaan sitä, että Suomeen ei pääsisi syntymään yhteiskunnan reunoille ikään kuin varjoyhteiskuntaa, jossa ihmiset elävät ilman lupia. Tällä hetkellä valmistelemme laittoman maahantulon ja maassa oleskelun vastaista toimintaohjelmaa. Hallitus on jo yhdessä hyväksynyt väkivaltaisen ekstremismin ja radikalisaation vastaisen toimenpideohjelman. Kuten mainitsin, terrorismilakeja ollaan päivittämässä. Lisäresursseja tulee poliisille taas ensi vuonna muun muassa siihen toimintaan, jossa ennaltaestetään syrjäytymistä — kuten sanoin, että kukaan ei joutuisi ulkopuoliseksi, niin että ei tarvitsisi turvautua ekstremistisiin toimintoihin. Tästä esimerkkinä on Ankkuri-toiminta, jota usein nostan. Siitä on hyviä kokemuksia erilaisten vähemmistöryhmien kanssa työskentelystä — poliisi yhteistyössä sosiaali- ja terveysviranomaisten, nuorisotoimen kanssa muun muassa tekee työtä, jotta myös luottamus viranomaisiin paranisi.

16.09 Mari Rantanen ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kuten muistamme, Turun terroriteon tekijä oli kielteisen turvapaikkapäätöksen saanut henkilö. Sisäministeriössä todella päivitetään paraikaa laittoman maahantulon ja maassa oleskelun vastaista ohjelmaa, joka sisäministeri Ohisalon ja ministeriön maahanmuutto-osaston päällikkö Hulkkosen mukaan hakee kielteisen päätöksen saaneelle väyliä saada oleskelulupa muilla perusteilla. Kauas on siis tultu muuten keskustan jalkapannoista. Kysyisin ministeri Ohisalolta: merkitseekö teille suomalaisten turvallisuus mitään? Jos merkitsee, miksi te ette aja toimia, joilla laittomasti maassa olevat poistuvat tai poistetaan maasta sen sijaan, että annetaan lupia? — Kiitos.

16.10 Sisäministeri Maria Ohisalo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä hallitus on panostanut turvallisuusviranomaisiin enemmän euroja kuin yksikään hallitus pitkään aikaan ennen tätä. Pidän hieman kohtuuttomana sitä, että syyllistetään siitä, että maahanmuutosta vastaava ministeri puhuu joskus maahanmuutosta. Olen sisäisen turvallisuuden ja maahanmuuton asioista vastaava ministeri. Sen takia näistä asioista aina välillä puhun, koska se on työnkuvani.

Hallitusohjelmassa on tosiaan huomioitu muun muassa sellainen kirjaus, että kun tässä yhteiskunnassa on ihmisiä, jotka ovat saaneet kielteisen turvapaikkapäätöksen mutta ovat työllistyneet, ovat ehkä luoneet perhesuhteita, koulutuksessa mukana, niin eikö olisi tälle

Pöytäkirjan asiakohta PTK 136/2020 vp

yhteiskunnalle parempi, että nämä ihmiset, [Perussuomalaisten ryhmästä: Ei!] jos eivät ole turvallisuusuhka — nimittäin silloin, jos ollaan syyllistytty rikoksiin, niin totta kai palautukset ovat se, mitä poliisi toimeenpanee arkityössään — voisivat jäädä Suomeen tekemään töitä eikä heitä palautettaisi. Tämä on hallituksen yhteinen kirjaus, ja sitä maahanmuutto-osastolla paraikaa valmistellaan, [Välihuutoja perussuomalaisten ryhmästä] ja jo tällä hetkellä näiden ihmisten on mahdollista hakea niitä muita lupia.

16.11 Petteri Orpo kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Terrorismin torjunnassa kotoutuminen on aivan avainkysymys. Jos kotoutumisessa epäonnistutaan, se on alusta terrorismin kasvulle ja syntymiselle. Tähän liittyvä ongelma on jengiytyminen. Me näemme Ruotsissa erittäin varoittavan esimerkin. Itse olen keskustellut useaan otteeseen kollega Ulf Kristerssonin kanssa Ruotsin ilmiöstä ja siitä kovasta työstä, mitä Ruotsissa tehdään tällä hetkellä, millä tähän vaaralliseen ja kaduilla rehottavaan väkivaltaan voidaan tarttua. Kysyisin vastaavalta ministeriltä, koska tämä ilmiö on suuri riski myöskin Suomessa: oletteko te tiedostaneet tämän jengiytymiseen liittyvän ongelman, ja mihin toimenpiteisiin hallitus aikoo ryhtyä?

16.12 Sisäministeri Maria Ohisalo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitokset kysymyksestä. Varmasti entinen sisäministeri tietää hyvin, että sisäministeriön hallinnonalalla tämä ilmiö on erittäin hyvin tunnistettu. Keskusrikospoliisin kanssa tästä usein keskustelen ja myös kollegani Ruotsin sisäministeri Mikael Dambergin kanssa viimeksi viikko sitten keskustelin tästä asiasta, ja pohjoismaiset sisäministerit vaihtavat usein myös kuulumisia, ajatuksia siitä, mitä voidaan tehdä ja oppia toisilta. [Ben Zyskowiec: Hyvä, että keskustellette! Mitä olette tehneet?] Totta kai on aivan keskeistä, että jokainen ihminen, joka tähän yhteiskuntaan tulee, kotoutuisi mahdollisimman hyvin. Siinä on keskeisessä roolissa se, kuinka ihminen oppii kieltä, kuinka löytää koulutukseen, työhön, toisaalta ihmissuhteiden pariin, jotta löytää sen roolinsa, paikkansa tästä yhteiskunnasta.

Kuten olen aikaisemminkin täällä sanonut, jengiytymisen piiriin monet ihmiset ovat menettäneet vuosia elämästään siellä maailmassa. Näiden ihmisten suvut, perheet ovat kärsineet tästä, ja tässä viranomaiset tukevat myös niitä ihmisiä, jotka haluavat irrottautua tästä erittäin vaarallisesta, haitallisesta maailmasta, ja muun muassa poliisissa [Puhemies: Kiitoksia!] tästä toiminnasta on erittäin hyviä kokemuksia.

16.13 Anna-Kaisa Ikonen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Suojelupoliisin arvion mukaan myöskin Suomessa terrorismin uhka on kohonnut. Nyt tarvitaan järjestäytyneen rikollisuuden torjuntaohjelmaa laajemminkin. Myöskin täällä esille nostettu radikalisoitumisen ennaltaehkäisy viranomaisyhteistyöllä on erittäin tärkeä asia.

Mutta haluan tarttua hallituksen tulevaan esitykseen terroristijärjestöön kuulumisen kriminalisoimiseksi. Se vaikuttaa olevan jäämässä torsoksi. Hallituksen asettama työryhmä esittää, että vain rikollisen toiminnan olennaisen tehtävän hoitaminen halutaan rangaistavaksi. Onko hallitus todella sitä mieltä, että tavanomaisen — siis sellaisen, joka ei täytä olennaisen tehtävän kriteeriä — tehtävän hoitamista terroristijärjestön hyväksi ei ole tarvetta kriminalisoida? Kokoomuksen ratkaisu olisi terroristijärjestöön kuulumisen kriminalisoiminen.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 136/2020 vp

16.14 Oikeusministeri Anna-Maja Henriksson (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Minä luulen, että me jokainen tässä salissa olemme huolissamme siitä, että jonain päivänä Suomessa tapahtuisi terroristiteko [Perussuomalaisten ryhmästä: Tapahtui jo!] — sen lisäksi, mitä jo on tapahtunut — ja sen takia tämä hallitus on ryhtynyt toimenpiteisiin.

Edellisessä hallituksessa tehtiin jotain. Mutta silloin kun kokoomus ja perussuomalaiset olivat hallituksessa, niin nämä asiat eivät edenneet, niin kuin ne nyt tekevät. [Oikealta: Oh-hoh!] Nyt tämä hallitus on asettanut työryhmän, joka on tehnyt myös kovasti töitä sen eteen, että me katsomme, että meillä on aukoton lainsäädäntö, mitä terrorismitekoihin tulee Suomessa. Heidän esityksensä on nyt ollut lausuntokierroksella, ja tällä hetkellä tässäkin asiassa käydään oikeusministeriössä se lausuntopalaute läpi ja tehdään se huolellisesti. Tarkoituksena on joko tehdä kokonaisuudistus, mitä terrorismilainsäädäntöön tulee, tai sitten niin, että tuodaan tänne saliin sellainen esitys, [Puhemies koputtaa] joka on merkittävästi parempi [Puhemies: Aika!] kuin se tilanne, mikä meillä tänä päivänä on.

16.15 Ben Zyskowicz kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kokoomus on esittänyt useita uudistuksia, joilla meidän lainsäädännössä voitaisiin vahvistaa terrorismin torjuntaa. [Eva Biaudet: Viime kaudellako?] Esimerkiksi Tanskassa on sellainen järjestelmä, että jos kaksoiskansalainen syyllistyy ulkomailla terroristiseen tekoon, terroristiseen toimintaan, niin häneltä voidaan ottaa se Tanskan kansalaisuus pois, vaikka ihminen itse on siellä maailmalla. Arvoisa hallitus, miksi ette aja tällaista järjestelmää Suomeen?

Toinen esimerkki. Jos oleskeluluvan saanut henkilö osallistuu maailmalla terroristiseen toimintaan, niin häntä ei voida karkottaa ilman, että hän palaa takaisin tänne Suomeen. Olemme esittäneet, että tällainen henkilö pitäisi voida karkottaa ja oleskelulupa peruuttaa ilman, että hän palaa tänne Suomeen. Arvoisa hallitus, miksi ette aja tätä uudistusta?

16.16 Oikeusministeri Anna-Maja Henriksson (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallitus kyllä tekee kaikkensa nyt, että me saamme sellaisen terrorismilainsäädännön, joka kaikilta osin vastaa sitä, mitä muuallakin on. Ja oikeastaan tilanne on se, että tässä arvioinnissa, jonka nyt virkamiehet ovat tehneet, meidän lainsäädäntö ei poikkea merkittävässä määrin siitä, mitä on tilanne muissa Pohjoismaissa. [Ben Zyskowiczin välihuuto]

Arvoisa puhemies! Tässä kaksoiskansalaisuusasiassa tällä hetkellä sellainen hanke ei ole vireillä, eikä se ollut edelliselläkään hallituksella, myöskään sen hallituksen ohjelmassa. [Ben Zyskowiczin välihuuto] Miksei silloin tehty, sitä voisi myös kysyä suoraan kokoomuksen silloiselta ministeriltä. Mutta tällä hetkellä meillä ei ole sellaista hanketta vireillä, mutta meillä on toinen laaja hanke, jota me tulemme esittämään tänne sitten, kun sen aika on.

16.17 Pauli Kiuru kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Suojelupoliisin arvion mukaan terrorismin uhka Suomessa on jonkin verran koholla. Suojelupoliisin sivuilla kerrottiin muutama vuosi sitten, että seurannassa on merkittävä määrä Suomessa asuvia ihmisiä. Se tieto on julkinen ja löytyy verkkosivuilta. Muistaakseni puhuttiin suuruusluokasta 400—500 henkilöä. Onko teillä, oikeusministeri tai sisäministeri, käsitystä, kuinka monta henkilöä tällä hetkellä on seurannassa, kuinka vakavista uhista on kysymys ja missä määrin tiedustelulainsäädäntö on antanut työkaluja asian seuraamiseen ja raportointiin valtion johdolle?

Pöytäkirjan asiakohta PTK 136/2020 vp

16.18 Sisäministeri Maria Ohisalo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitokset kysymyksistä. Terrorismin torjunnastahan tietysti ensisijaisesti Suomessa vastaa poliisi — krp ja paikallispoliisit yhteistyössä tietysti suojelupoliisin kanssa — ja, kuten mainitsitte asianosaisen valiokunnan jäsenenä, tiedustelulait nimenomaan tuottavat meille uutta tietoa koko valtionhallintoon, kuinka estää ennalta tiettyjä riskejä ja uhkia, jotka tässä maailmanajassa potentiaalisesti meitä kohtaavat. Itse koen kyllä, että saan erittäin paljon ja hyvää informaatiota suojelupoliisilta harva se päivä, ja tätä tietoa käytämme totta kai siinä kokonaisuudessa, miten ylipäättään mietimme vaikka poliisin, suojelupoliisin resursseja tässä yhteiskunnassa. Näistä huolta aiheuttavista henkilöistä tosiaan sekä krp:n puolella että sitten supossa näitä tilastoja pidetään tällä hetkellä. Luvut lienevät tätä luokkaa. Se viimeisin tieto on toki poliisilla ja elää koko ajan, ja näihin ihmisiin kohdistetaan sitten erilaista tiedonkeruuta myös [Puhemies koputtaa] ja pyritään ennalta estämään uhkia.

16.19 Päivi Räsänen kd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Terrorismirikosten kohdalla ongelmana on näytön saaminen, koska monissa tapauksissa niitä rikoksia on saatettu tehdä ihan toisella puolella maailmaa, ja meillä Suomessakinhan on käyty oikeudenkäyntejä, joissa ei ole sitten näyttöä löytynyt riittävästi, jotta olisi tuomioita pystytty langettamaan. Siinä mielessä kyllä tarvitsisimme edelleenkin tätä terrorismin kriminalisoinnin lainsäädännön tehostamista. Tässä on viime vuosina otettu kyllä monia hyviä askelia, mutta kysyn nyt vielä ministeri Henrikssonilta: kun tämä kokonaisuudistus, jota odotamme, on tulossa, niin olisiko siihen mahdollista sisällyttää sellaisia laajennuksia, joita täällä nyt on toivottu, esimerkiksi tämä oleskeluluvan tai [Puhemies: Aika!] kansalaisuuden menetys, jos rikos on tehty muualla? [Ben Zyskowicz: Jos nyt vastaisitte!]

16.20 Oikeusministeri Anna-Maja Henriksson (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä, oliko se viime viikolla, olin täällä esittelemässä yksittäisen terroristin rahoittamisen kriminalisointia. Se esitys on nyt täällä eduskunnassa. Lakivaliokunta käy siitä varmasti keskustelua, ja niin kuin tässä aikaisemmin sanoin, meillä on työryhmä, joka on tehnyt hartiavoimin töitä ja on myös luovuttanut mietinnön, joka on ollut lausuntokierroksella. Nyt käydään se lausuntopalaute läpi ja tässä lähiaikoina tullaan ottamaan kantaa siihen, onko se seuraava askel iso kokonaisuudistus — silloin siihen menee valtavan paljon enemmän aikaa — vai onko se seuraava askel, että tuodaan tänne osittaisuudistus, jossa esimerkiksi osallistuminen terroristiseen järjestöön tulisi kriminalisoiduksi jollakin järkevällä tavalla. Tämä on se pohdinta, [Puhemies koputtaa] mitä nyt käydään oikeusministeriössä, [Puhemies: Aika!] ja tähän tulemme palaamaan.

16.21 Antti Kurvinen kesk (vastauspuheenvuoro): Herra puhemies! On aivan selvä asia, että tämä koko sali tuomitsee terrorismin täysin. Ei mikään uskonto, vakaumus tai aate oikeuta tekemään väkivaltaa viattomia ihmisiä kohtaan, ja lämpimät osanottomme meiltä kaikilta sinne Ranskaan tästä aivan järkyttävästä teosta. [Leena Meri: Vähän myöhässä!]

Erityisesti radikaalia islamia, ääri-islamia, ja sen harjoittamaa terrorismia vastaan pitää voimakkaasti taistella, mutta toinen on myöskin äärioikeiston tekemä väkivalta. Meillä on ihan Norjastakin kokemuksia, Anders Behring Breivikin kamala isku, ja Saksassa äärioikeisto on tappanut jopa poliitikkoja. Myös äärioikeiston tekemään terrorismiin ja väkivaltaan pitää voimakkaasti puuttua.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 136/2020 vp

Herra puhemies! Kysyisin oikeusministeriltä vankiloiden turvallisuudesta: On todettu, että valitettavasti vankilat ovat vähän yllättäenkin paikkoja, joissa radikalisoitutaan ja mennään näihin eri ääri-aatteiden jengeihin. Mitä sen estämiseksi Suomessa tehdään? Miten muuten vankiloiden turvallisuus saadaan pidettyä hyvänä ja parannettuakin sitä?

16.23 Oikeusministeri Anna-Maja Henriksson (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitos edustaja Kurviselle tästä tärkeästä kysymyksestä. Euroopan neuvoston CPT, kidutuksen vastainen komitea, kävi Suomessa ja on antanut alustavan raporttinsa, ja siinä raportissa tuodaan esille esimerkiksi se, että komitea on huolissaan vankiloitten turvallisuudesta, olivat käyneet esimerkiksi Turussa ja Oulussa. Olen ottanut tämän hyvin vakavasti. Tämä komitea tulee antamaan loppuraporttinsa ensi keväänä, ja hallituksella on silloin kuusi kuukautta aikaa vastata tähän. Sen me tulemme tekemään. Olen pyytänyt nyt myös, että Rikosseuraamuslaitoksen johtajan kanssa meillä on tapaaminen, jossa käydään tämä tilanne läpi. Myös Vankilavirkailijain Liiton kanssa tullaan keskustelemaan tästä tilanteesta.

Hallitus lisää rahoitusta vankiloitten turvallisuuden parantamiseksi. Ongelma on nyt myös se, mistä löydetään henkilökuntaa.

16.24 Hussein al-Tae (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Totta kai yhdyin kollegoiden tuomitsemisiin liittyen tähän Ranskassa tapahtuneeseen iskuun. Kaikki ääri-ilmiöt, jotka johtavat väkivaltaan, vaikeuttavat kaikkien meidän elämää kaikissa yhteiskunnissa, ja niitä on kyettävä kitkemään kokonaan pois.

Täällä on puhuttu jonkin verran islamista. Marsalkka Mannerheim kiitti suomalaisia taatereita Koraanista, jonka hän oli heiltä saanut sotien aikana, ja kiitti erityisesti siitä, että niin monet muslimit olivat kuolleet talvisodan aikana, jatkosodan aikana suomalaisen lipun alla. He kokivat olevansa vahvasti suomalaisia, halusivat puolustaa tätä maata.

Tuhannet nuoret ovat nyt varusmiehinä ja ovat sen koulutuksen saaneet ja ovat syntyneet tässä maassa muslimeina ja kokevat suurta omistajuutta tästä yhteiskunnasta. Se on nyt meistä, yhteiskunnasta, kiinni, miten, niin kuin tataarit aikoinaan [Puhemies koputtaa] satoja vuosia, [Puhemies: Kiitoksia!] niin muut... Saisinko kysyä? [Puhemies: Aika!]

16.25 Kai Mykkänen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tästä edustaja al-Taeen puheenvuorosta on sikäli hyvä jatkaa, että kun puhumme ulkomaalaistaustaisten tekemistä rikoksista Suomessa, niin tärkeä lähtökohta on se, että Suomen täytyy avoimena yhteiskuntana puolustaa sitä, että me olemme turvallinen ja kansainvälinen yhteiskunta samaan aikaan. On aivan erityisesti ulkomaalaistaustaisten etu, että pieni väärintekevä vähemmistö ei leimaa suurta säntillisesti toimivaa, nuhteettomasti toimivaa enemmistöä. [Antti Kurvinen: Hyvin sanottu!]

2019 helmikuussa, kun täällä on edellisestä hallituksesta puhuttu, teimme esityksiä — silloisen hallituksen aikana minä sisäministerinä osallistuin siihen työhön — sen eteen, että se pieni väärintekevä vähemmistö ei leimaisi enemmistöä. Muun muassa esitimme, että suojeluaseman poisto törkeään rikokseen syyllistyneeltä valmistellaan laiksi ja ulkomailla tehdystä terroriteosta oleskeluluvalla Suomessa oleva karkotetaan ilman Suomeen kutsumista. Sisäministeri Ohisalo, ovatko nämä esitykset koska valmistumassa eduskuntaan, [Puhemies: Aika!] vai oletteko te ne hylänneet?

Pöytäkirjan asiakohta PTK 136/2020 vp

16.26 Sisäministeri Maria Ohisalo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitokset kysymyksestä. Tietysti kokoomus oli edellisessä hallituksessa puolueena, ja nyt tässä hallituksessa ovat nämä viisi puoluetta yhdessä, ja me olemme tehneet yhteisen hallitusohjelman, jossa turvallista oikeusvaltio-Suomea vahvistetaan monin eri keinoin. Kuten sanoin, tämä hallitus on panostanut enemmän turvallisuusviranomaisiin kuin kenties yksikään hallitus ennen tätä. Korjaamme korjausvelkaa monessa asiassa. Paikkaamme monia sellaisia asioita, joita tietyt puolueet eivät ehkä aikaisemmin ole saaneet hoidettua.

Tämä on vakava kysymys. On totta kai niin, että kun rikoksiin syyllistytään tässä maassa, niin nämä ihmiset täytyy palauttaa. Se on myös osa tätä koko turvapaikkajärjestelmää — palautukset kuuluvat siihen. Jos et ole oikeutettu turvapaikkaan, niin sitten sinut palautetaan. Usein tämä palautus ei tietysti ole mahdollista. Kuten entiset sisäministerit tietävät, näitä palautussopimuksia ei ole aivan helppo neuvotella. Tätä työtä hallitus tekee, myös palautussopimusten edistämisessä, sekä EU-tasolla että valtioiden välisesti, [Puhemies: Aika!] Suomi ja kolmannet maat yhdessä.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Myönnän vielä yhden kysymyksen tämän kysymyksen alkuperäiselle esittäjälle. Edustaja Meri, olkaa hyvä.

16.27 Leena Meri ps (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Naurattaa hienon, kun vasemmisto huutelee tuolta edustaja Arhinmäen suulla, että ”puhukaa suomalaisista”. Eikö terrorismi koske nimenomaan suomalaisia ja heidän arkeaan? Ettekö te nyt lainkaan seuraa kansainvälistä mediaa tai muuta?

Lisäksi haluan nyt tuoda esille, että perussuomalaisten eduskuntaryhmä heitettiin hallituksesta ulos vuonna 2017, kun me vaadimme tämän maahanmuuton kiristysohjelman noudattamista, niin että lopettakaa nyt puhuminen siitä, [Antti Kurvinen: Riitelitte keskenänne!] mitä silloin tapahtui. — Me olisimme halunneet sen täysimääräisesti [Puhemies koputtaa] toteuttaa, edustaja Kurvinen.

Aion nyt kysyä uudelleen: aiotteko te karkottaa Suomesta nämä islamilaiset ääriajattelijat, kuten Ranska toimii? Tätä kysyin jo ensimmäisessä kysymyksessä. En saanut vastausta. Toiseksi kysyn: Minkä viestin haluatte lähettää suomalaisille opettajille? Saako koulussa puhua ääri-islamista? Saako esimerkiksi esittää pilakuvia Muhammedista? Kertokaa, miten he voivat toimia.

16.28 Opetusministeri Li Andersson (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Voin omalta osaltani opetusministerinä myöskin aloittaa. Olen opetusministerinä myöskin esittänyt surunvalitteluni suoraan Ranskan opetusministerille, jonka kanssa meillä on ollut hyvää yhteistyötä. Tämä isku, mikä siellä tehtiin, on mielestäni erityisen paheksuttava siksi, että se kohdistui opettajaan hänen koulussa tekemänsä työn takia.

Oma näkemykseni on, että paras lääke radikalisaatiota vastaan on juurikin koulutus — se on tieto, se on avoin keskustelu, ja se on myöskin toisia kunnioittava puhe ja keskustelukulttuuri, ja juuri siihen kyllä Suomen opetussuunnitelman perusteet vahvasti velvoittavat, myöskin kriittiseen keskusteluun ja erilaisten ilmiöiden kriittiseen tarkasteluun.

16.29 Sisäministeri Maria Ohisalo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kuten opetusministeri hyvin sanoo, tämä hallitushan on tehnyt jo tähän mennessä valtavia koulutuspanostuksia aivan kaikille asteille. [Ben Zyskowicz: Sanoiko se niin?] Kyse on siitä, että

Pöytäkirjan asiakohta PTK 136/2020 vp

pidetään ihmiset mukana tässä yhteiskunnassa. Oikeusvaltiossa tuomitaan ihmisiä rikoksista, ja jos ihmisellä on ulkomaalaistausta ja jos rikoksista tuomitaan, niin on tietyt käytännöt, joilla oikeusvaltiossa sitten ihmisiä karkotetaan ja palautetaan maasta pois. [Leena Meren välihuuto] Näin toimitaan.

Ääriajattelu itsessään on vakava ilmiö, johon tämä hallitus puuttuu. Kuten sanoin, olemme jo viime vuoden puolella hyväksyneet yhdessä tämän väkivaltaisen radikalisaation ja ekstremismin vastaisen toimintaohjelman, jonka kautta tulee monia toimenpiteitä monille eri viranomaisille. Sinne ohjaamme myös hallituksena jatkuvasti lisärahoitusta.

Kysymyksen käsittely päättyi.